

*Dansk Forening
for ældre Lystfartøjer*

Nr. 85, september 2005

Konfir- mand- båden

*Sejlerliv med
platgatteren
PUK fra 1927*

**Vi mindes Bent Aarre, side 4
Spidsgatteren Fri hjemme igen, side 14-19**

Det hele startede med en konfirmation

Dette er beretningen om mit liv gennem 44 år med en lille, gammel træbåd ved navn Puk.

*Af
Finn Johannessen*

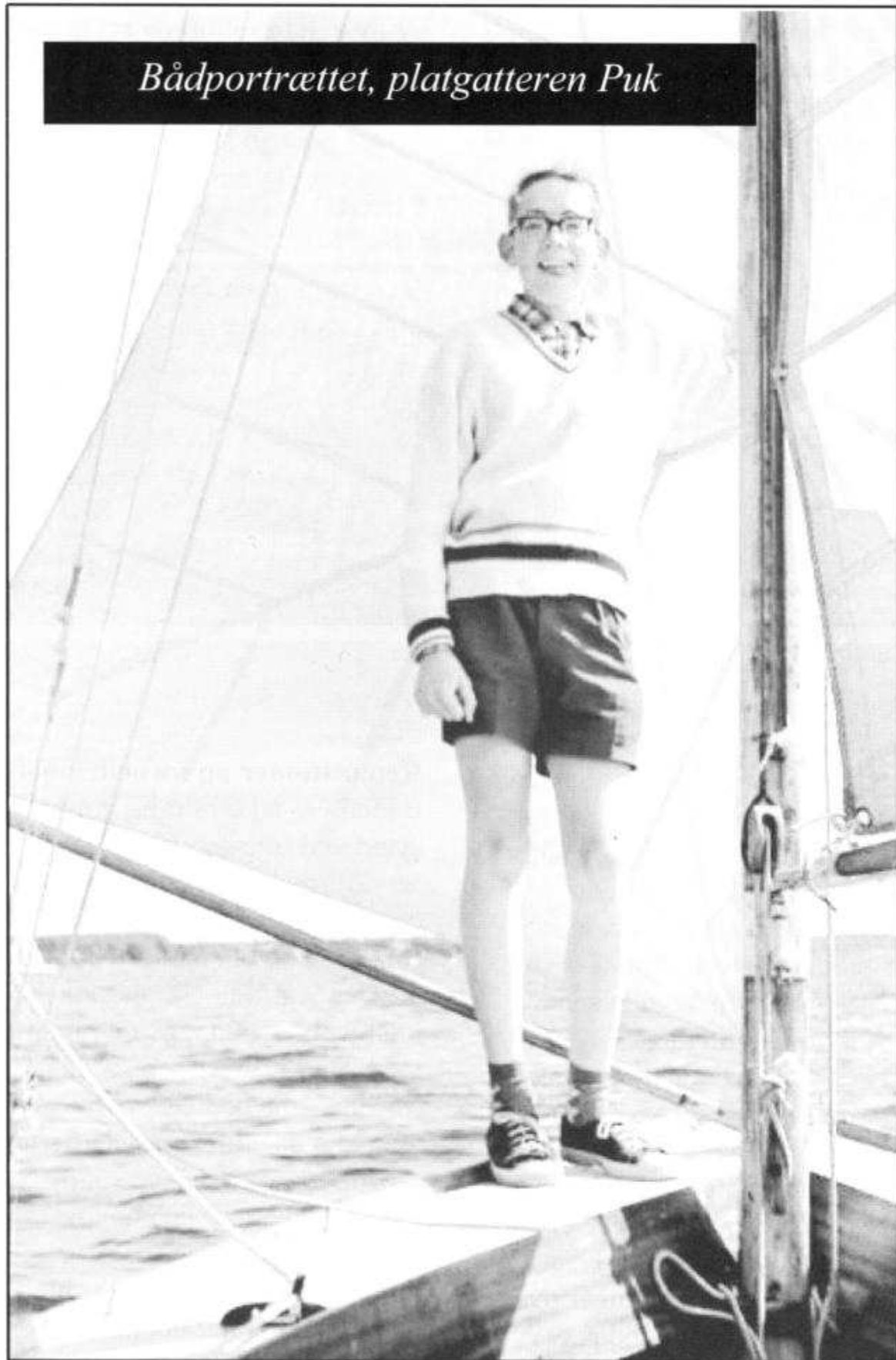
Puk er en langkølet platgatter, der i sejlegenskaber minder meget om KDY Juniorbåden. Den er dog noget mindre, og var den absolutte Benjamin på DFÆL's sommerstævne i Nykøbing Sjælland denne sommer. Sammenlignet med juniorbåden har den med sin kravelbygning et mere moderne udseende, men det snyder, for typen er mindst ligeså gammel. Efter hvad jeg fik oplyst, blev den bygget af en bådebygger i Rudkøbing, der i 1927 gav den til sin søn i konfirmationsgave. På et senere tidspunkt skal den have tilhørt en datter af skibsre-

der A. E. Sørensen i Svendborg, men det var længe inden jeg kom ind i billedet.

Jeg har altid elsket at sejle, smittet af mine forældres glæde ved denne form for friluftsliv. I tredverne var de ivrige sejlere i Det Sydfynske Øhav, hvor også min farfar havde sejlet. Efter besættelsen og min tilkomst var pengene små - der var ikke råd til nogen båd, så det blev kun til mindre ture i min onkels motorbåd. Jeg var dengang lykkelig for at plaske rundt i den skydepram vi havde på slæb, og som jeg også lånte til småture på Svendborg Sund.

Længe havde jeg plaget mine forældre for at få en båd, da mit store ønske i foråret 1961 gik i opfyldelse: Min far havde set at en lille kølbåd var til salg, og jeg købte den for 900 kr (plus 50 kr. for bomteltet) - penge jeg havde fået i konfirmationsgave et halvt år forinden. Sælgeren var H. Nielsen, en ung

Bådportrættet, platgatteren Puk

Jeg selv som nybagt konfirmand i båden anno 1961

Puk på land i Strandhuse, Svendborg 1967.

mand, der skulle til København for at studere, og derfor ikke kunne beholde båden. Da jeg selv drog af mod hovedstaden 4 år senere, valgte jeg dog at beholde den i Svendborg, og først i 1986 fik den havneplads i Holbæk Marina i nærheden af hvor jeg boede. Og nu er jeg så på forunderlig vis i gang med min 45. sæson med Puk, uden at sejladsen og vedligeholdelsesarbejdet keder mig: Stadig er det en salig fryd, når vinden frisker og båden krænger over og skær gennem vandet...

Reparationer og forbedringer

Båden var ikke i særlig god stand ved overtagelsen, så min far udførte det første forår en del reparationsarbejder - noget som jeg deltog i og lærte meget af. Han var radiotekniker, men kunne altså også arbejde i træ med de erfaringer han havde fra sine egne både. Cockpitkarmen blev udskiftet, agterspejlet repareret, og vi skiftede en del svøb af asketræ - de kunne den gang købes færdige. Et besværligt arbejde husker jeg: De blev bøjet i facon efter et ophold i en svedekasse forsynet med

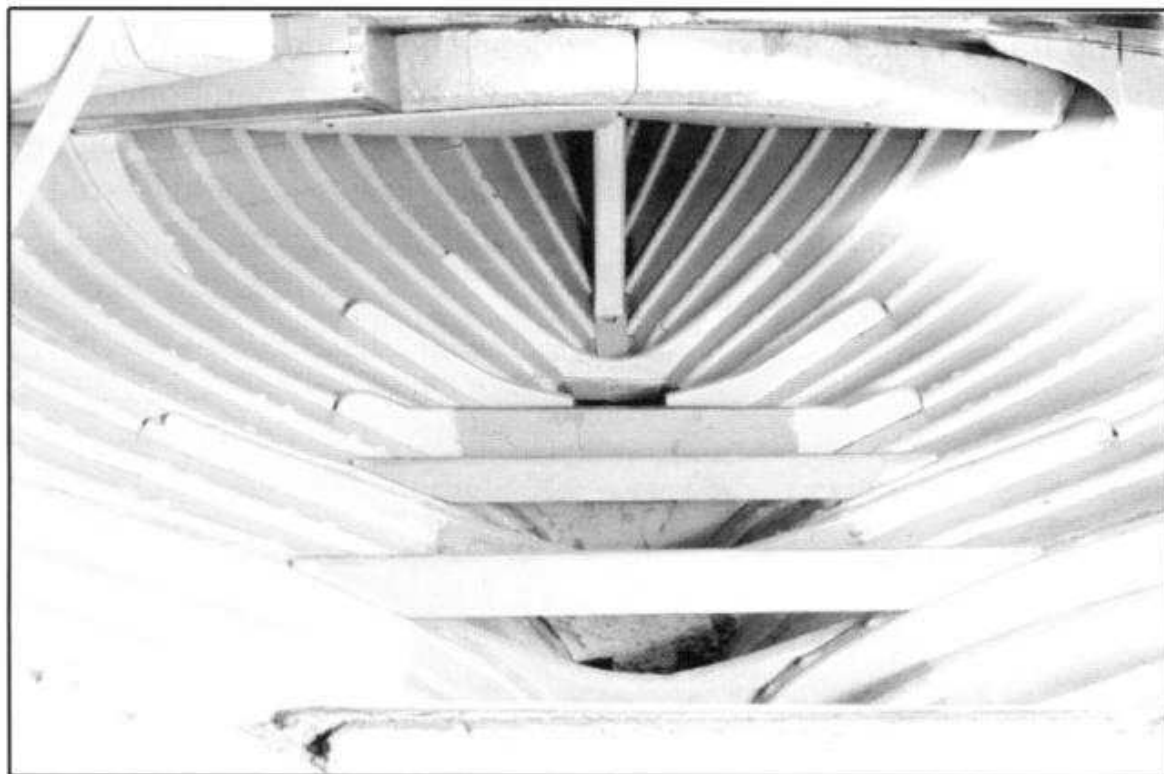
damp fra en fløjtekedel, som vi fyrede op under med en primus (den samme som jeg optrådte med i Nykøbing, og som stammer fra mine forældres sejler-tid).

Båden var oprindelig meget luvgirig, et fænomen der vistnok var almindeligt for den tids både. Det afstedkom at jeg nogle år senere fik skåret ca. en halv meter af bom og storsejl, så den nu balancerer fint på roret. Dette er nok den største ændring af båden fra det oprin-

delige udseende. Senere er det blevet til flere reparationer: Nogle bundstokke er skiftet, og det besværlige bomuldslerred på dækket er erstattet med vandfast krydsfinér, der jo også bidrager til styrken på de lidt møre steder i dækket. For en halv snes år siden skiftede jeg endnu nogle svøb: Det gav lettere arbejde, at jeg denne gang valgte at koge svøbene i vand i en rende svejset op i jernplade, isoleret med rockwool, og fyret op med et primusapparat. Svøbene havde jeg selv savet og

Min far er her ved at reparere agterspejlet. Båden ses forsynet med en forstærkning af galvaniseret jernplade p.g.a. råd agterst i kølen. Pladerne er nu af messing.

Puk indvendig, 1975

høvlet ud af et spejlskåret stykke asketræ. Det var faktisk en fordel, fordi jeg så nøje kunne følge årringene i træet, og dermed undgå at træet flækkede.

Sejladsens mange glæder og få sorger

Vedligeholdelsesarbejdet med slibning, maling og reparationsarbejder synes jeg er meget hyggeligt. Jeg er dog glad for at båden er så lille, ellers kunne det blive ret så uoverkommeligt, hvad sikkert en del af DFÆL's medlemmer kender til. Det bedste er dog at sejle, og det har givet utrolig mange

skønne oplevelser, og indimellem også nogle ubehagelige. I begyndelsen blev det kun til dagsture på Svendborg Sund under min fars kyndige vejledning, og en sjælden gang sejlede vi Tåsinge rundt. Jeg havde også en klassekammerat med ud, men han fik forbud mod at sejle med mig, efter at vi var kæntret med båden. Det var i august 1961 på Svendborg Sund ved Iholm, hvor der kan optræde noget meget ubehagelig strømsø: Båden bordfyldte i et enkelt skvulp, og sank langsomt fordi flydetankene var for små! Men det gik jo godt - vi

blev samlet op af nogle folk i en robåd, og lodsens stod ud fra Tankefuld og fiskede båden op ved mastetoppen, inden den forsvandt under havets overflade.

Fra 1963 tog jeg på teltture i båden med en fætter, og senere også med en gymnasiekammerat. Jeg mindes stadig den formaning min kammerats mor engang gav os inden vi tog ud på en tur: "Husk at ringe hjem, hvis I ligger underdrejet et eller andet sted". Ja, det var jo ikke rigtig muligt dengang. Vi slog gerne teltet op ved havnene på Hjortø og Birkholm. I nogle år havde vi også et fast tilholdsted i Korshavn på Avernakø, hvor vi teltede på en bondemands mark på sydkysten af øen - vi nød stedets ensomhed og det klare vand i stranden. Efterhånden fandt vi dog ud af at indrette os på lidt plads og sov på luftmadrasser i båden under bomulds-bomteltet - det samme som jeg bruger endnu - bomuld er dog et fortrinligt materiale. Et lille revolution ombord skete der, da jeg begyndte at dyrke fjeldvandring i Grønland, for det letvægtsgrej jeg her stiftede bekendtskab med, egnede sig fortrinligt til brug i en lille båd

med pladsproblemer.

I 1968 var jeg for første gang alene på en længere tur rundt i det Sydfynske Øhav: Jeg husker endnu tydeligt den allerførste nat, hvor jeg lå for anker ved Skarø i læ for en frisk østenvind: Det fjerne brus af de skumtoppede bølger der gik nord og syd om øen, og synet af de yndige små gravandællinger, der trygt svømmede omkring - de kunne ikke se mig under bomteltet. Næste morgen gjorde jeg landgang og studerede livet på stranden - tog billeder af mågeunger på reden og af blomsterne. Det med blomsterfotografering på strandene dyrkede jeg i mange år fremover, og jeg har taget det op igen i år. Jeg går nu med skumle planer om at lave en hjem-

Da jeg ved meget lidt om min båds forhistorie, vil jeg meget gerne høre, om nogen skulle kende noget til bådtypen. Adressen er: Finn Johannessen, Blommehaven 57, 4390 Vipperød. Tlf. 59 18 11 60, e-mail finn.johs@mail.dk

meside med billeder af strandens flora, ligesom jeg allerede har gjort det med Grønlands på www.finn-j.dk.

Enesejladserne har jeg dyrket en del siden 68, men har dog også været på langtur med diverse kærester. Jeg tror ikke det lige var p.g.a. båden, at de fleste forlod mig, selv om en sommerferie i 1979 nok kunne have givet anledning til det: På en treugers tur rundt i det Sydfynske havde vi to-tre dage med godt vejr, resten af tiden lå vi blæst inde forskellige steder. Vi kneb os selv i armen - 10 graders varme og stiv kuling, det kan da ikke være rigtigt i juli måned i Danmark - men det var det! En fordel var det dog, at vi havde hver sin havkajak med som slæbejoller: Når vi ikke kunne sejle, kunne vi da altid tage på en kajaktur i stedet for.

Men alt i alt er de gode oplevelser i overtal: Under sommerstævnet i Nykøbing Sjælland var det dog et usædvanligt godt sommervejr. Efter tre dage med megen hygge, skipperkrøniker og lun-kent øl, sejlede jeg resten af ugen rundt på Isefjorden. Jeg gjorde landgang på Skansehage og ved

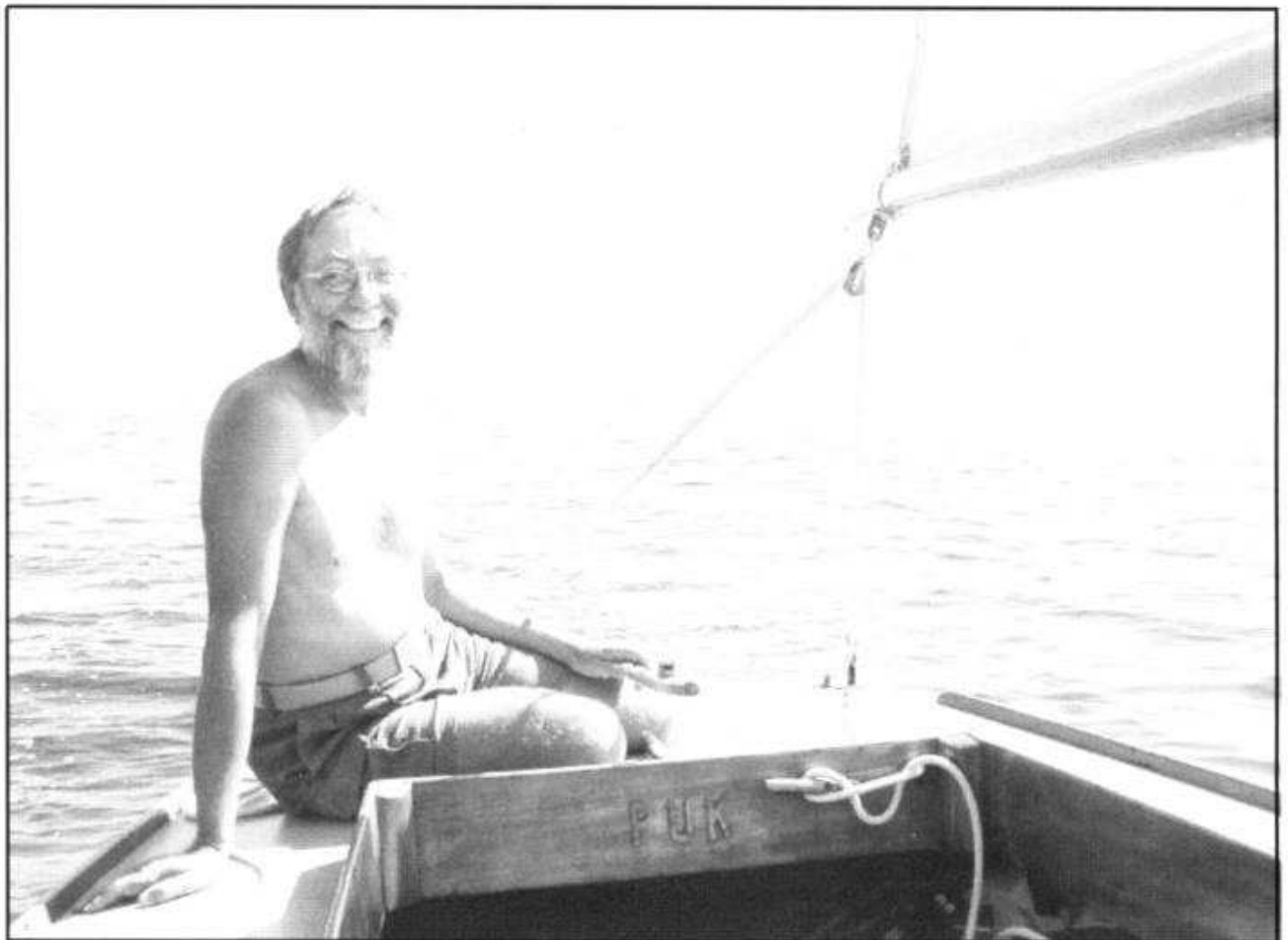

Lynæs for at fotografere blomster og var ude på svømmeture adskillige gange hver dag i det 22 grader varme vand. Jeg sprang bare overbord - båden har så lavt et fribord, at jeg let kan trække mig indenbords igen. Jeg fik også en skøn natsejlads, omend ufrivilligt: Midt på Isefjorden på vej ned mod Orø Østre Løb, forsvandt vinden totalt, og da jeg ingen motor har, og der var for langt at ro, måtte jeg bare vente. I ven-

tetiden tog jeg mig nok en svømmetur og indtog derefter en bedre middag med bøf og rødvin. Ved solnedgang var det stadig havblik, så jeg kastede anker, hejste ankerlanternen og lagde mig til til at sove. Ved midnat vågnede jeg ved at det var blæst op, og jeg besluttede mig for at sejle videre. Da jeg hverken har ekkolod eller GPS, turde jeg ikke stå ned gennem det snævre løb, men valgte så at krydse over til Kongsøre

Skov. Det blev en vidunderlig natsejlads i tæt mørke, med stjerner over sejlet - en sejlads i det endeløse rum på den bølgende overflade af en lillebitte planet, med en lun vind der kærtegnende smøg sig omkring mig. Ak ja, hvorfor skal der være så meget nid og nag, når vi kan have det så skønt på denne vidunderlige klode?

Orø Vestre Løb, 18. august 2005. Billedet er taget af min datter Signe.